

Atsatiopriini ja Merkaptopuriini -lääkeohje

Azamun®, Imurel®, Merkaptopurin®

Vaikutustapa

- Atsatiopriini ja Merkaptopuriini ovat immunosuppressiivisia lääkkeitä, joilla on tulehdusta vähentävä vaikutus ja niitä käytetään tulehduksellisten suolistosairaksien (Haavainen paksusuolitulehdus eli colitis ulcerosa ja Crohnin tauti) sekä autoimmuunimaksasairauksien hoidossa.
- Lääkkeen vaikutus alkaa hitaasti noin 3-4 kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta. Hoitoa jatketaan yleensä vuosia sairauden aktivoitumisen estämiseksi.

Annostus

- Atsatiopriinia on saatavilla 25 ja 50 mg:n tabletteina. Tavallinen aloitusannos on 25-50 mg vuorokaudessa, josta se nostetaan ylläpitoannokseen (usein 100-200 mg /vrk).
- Merkaptopuriinia on saatavilla 50 mg:n tabletteina. Tavallinen aloitusannos on 50mg vuorokaudessa, josta se nostetaan ylläpitoannokseen (usein 50-150mg / vrk
- Lääkäri määrää annoksen yksilöllisesti. Myöhemmässä vaiheessa, suolisairauden rauhoituttua, voi pienempi ylläpitoannos olla riittävä.

Lääkkeen ottaminen

- Tabletti niellään kokonaisena runsaan nesteen kera aterian yhteydessä pahoinvoinnin välttämiseksi.
- Pahoinvointia voi vähentää myös ilta-annostelu tai annoksen jakaminen kahteen eri kertaan
- Kihtiläläkkeet vaikuttavat atsatiopriinin ja merkaptopuriinin aineenvaihduntaan. Mikäli sinulla on käytössä kihtilääkitys, mainitse siitä lääkärille.

Sivuvaikutukset

- Tavallisimpia haittavaikutuksia ovat pahoinvointi ja oksentelu. Harvinaisempina haittoina voi ilmetä ripulia, haimatulehdusta, keuhkotulehdusta, hiusten lähtöä ja nivelkipuja. Nämä oireet voivat kuitenkin olla lieviä ja ohimeneviä ja liittyä lääkkeen aloitusvaiheeseen.
- Lääke voi aiheuttaa muutoksia verenkuvassa ja maksa-arvoissa. Tämän vuoksi hoidon aikana seurataan säännöllisesti verikokeita.
- Lääkkeen käyttäjät ovat tavallista alttiimpia infektioitaudeille, etenkin jos samanaikaisesti on käytössä kortikosteroideja tai biologisia hoitoja.
- Immunosuppressiiviseen lääkitykseen liittyy alttius sairastua lymfoomaan. Tämä riski on kuitenkin hyvin pieni, noin 0,9 – 8,9/1000 potilasvuotta kohti hoidon kestosta riippuen. Myös ihosyövän riski on hieman suurentunut ja mahdollisia ihomuutoksia on hyvä tarkkailla.
- **Mikäli hoidon aikana ilmaantuu allergiaan viittaavina oireina ihottumaa, ihon kutinaa tai ylävatsakipua, ota yhteys hoitavaan lääkäriin. Jos ilmenee vaikeita tulehdustautiin sopivia oireita, kuten korkeaa kuumetta, kurkkukipua tai kovaa vatsakipua, silloin jätä lääke tauolle ja ota virka-ajan puitteissa yhteys hoitavaan lääkäriin ja muuna aikana lähimpään terveydenhuollon päivystyspisteeseen.**

Turvakokeet

- **Lääkkeen käyttöturvallisuuden vuoksi hoitoon kuuluvat säännölliset laboratoriokoeseurannat.**
- Verikokeita otetaan hoidon alkuviikkoina n. 2 viikon välein kahden kuukauden ajan ja sen jälkeen 3 - 4 kuukauden välein niin kauan kuin lääkehoito jatkuu.

Raskaus ja imetys

- Lääkettä voidaan käyttää raskautta suunniteltaessa, sekä raskauden että imetyksen aikana.

Rokotukset

- Kansallisen rokotusohjelman mukaisten rokotusten olisi hyvä olla ajan tasalla ennen hoidon aloitusta
- Influenssa-rokote kannattaa ottaa joka syksy
- Myös hepatiitti B-rokotteen ottaminen on suositeltavaa
- **Atsatiopriinihoidon aikana on vältettävä eläviä viruksia sisältävien rokotteiden ottoa** (BCG-, MPR-, keltakuume-, vesirokko-, vyöruusu-, oraallinen polio- ja oraallinen lavantautirokote)
- **Hoidon aikana voi turvallisesti ottaa inaktivoituja mikrobeja tai antigeenin osia sisältäviä rokotteita** (Pneumokokki, Meningokokki, Haemophilus influenzae, Difteria ja tetanus (dT), Influenssarokote, Hepatiitti A ja B)
- Muiden rokotteiden osalta suositellaan keskustelemaan lääkärin kanssa